

Priprava na oddajo vloge na javni razpis iz IRP16 – izkušnje iz preteklega razpisa

Oddaja vloge za sredstva iz 1. javnega razpisa za podintervencijo **naložbe kmetij** v okviru **intervencije IRP16** Naložbe v prilagoditev na podnebne spremembe pri trajnih nasadih za leto 2024 je potekala od 1. julija 2024 do vključno 26. avgusta 2024, razpis pa je bil s strani Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP) objavljen 7. junija 2024, kar pomeni, da je bil razpis skupno odprt 2 meseca, 2 tedna in 5 dni. Objavljen je bil sočasno z razpisom za naložbe pravnih oseb in samostojnih podjetnikov posameznikov v okviru intervencije IRP16. Za oba javna razpisa je bilo na voljo 15.000.000 evrov za naložbe v ureditev trajnih nasadov, od tega 8.000.000 evrov za naložbe kmetij in 7.000.000 evrov za naložbe pravnih oseb in samostojnih podjetnikov posameznikov.

Maksimalna višina podpore je znašala 75 % upravičenih stroškov naložbe. Osnova za sofinanciranje je bila 50 %, ki se je lahko povečala za 10 %, če je bilo kmetijsko gospodarstvo upravičenca razvrščeno v gorsko območje in 15 odstotnih točk za naložbe mladih kmetov.

Intervencija IRP16 podpira naložbe v prilagoditev na podnebne spremembe pri trajnih nasadih, tehnološke posodobitve individualnih namakalnih sistemov in namakalne opreme sočasno z ureditvijo trajnih nasadov, posajenih z odpornimi sortami. Predmet podpore so bile naložbe v ureditev **intenzivnih trajnih nasadov ter travniških sadovnjakov**, ki so se lahko izvedle sočasno z naložbo v nakup in postavitve mrež proti toči oziroma **tehnološko posodobitvijo individualnih namakalnih sistemov** (pri čemer se je z načrtom namakanja moral izkazati najmanj 15 % možnega prihranka vode glede na tehnične parametre obstoječega zasebnega namakalnega sistema (ZNS)) in nakupom **opreme za namakanje** oziroma **oroševanje**. Pogoji je bil, da bodo nasadi v celoti **posajeni s sortami, ki so odporne na podnebne spremembe**. Seznam je bil priloga k javnemu razpisu. **Predmet naložbe so bili tudi nakup in postavitve opreme za tretiranje razmnoževalnega in sadilnega materiala trte z vročo vodo, kot na primer cepiči in podlage trte ter trsne cepljenke**, ki pa se je lahko izvedel samo v povezavi z naložbo v ureditev **matičnjaka oziroma trsnice**.

Obdobje upravičenosti stroškov je bilo za splošne stroške od leta in pol pred objavo javnega razpisa, za stroške naložb od oddaje vloge na razpis dalje pa do 36 mesecev po oddaji vloge na javni razpis, kar je tudi datum za oddajo zahtevka.

Kmetijsko gospodarstvo vlagatelja je moralo v koledarskem letu pred objavo javnega razpisa doseči **standardni prihodek iz kmetijske dejavnosti 12.000 evrov**.

Vlagatelj, ki vodi poslovne knjige v skladu z računovodskimi standardi za davčne namene, bo moral za vse poslovne dogodke v zvezi z izvedbo naložbe, projekta ali druge dejavnosti, ki je predmet podpore, od vložitve vloge na javni razpis voditi ločeno računovodstvo v skladu z računovodskimi standardi, na primer ločeno stroškovno mesto ali ločene ustrezne računovodske konte, kar je izkazal z izjavo v vlogi.

Vlagatelj je moral tudi izkazati zaprtost finančne konstrukcije. Za naložbe ali projekte do vključno 100.000 evrov skupne načrtovane vrednosti je zaprtost finančne

konstrukcije izkazal s prikazom strukture virov financiranja v vlogi na javni razpis, za naložbe ali projekte nad 100.000 evrov skupne načrtovane vrednosti pa s prikazom strukture virov financiranja v vlogi na javni razpis ter z izjavo banke ali druge finančne institucije.

Vlagatelj je moral v letu 2023 zagotavljati obseg dela v višini najmanj 0,5 PDM (polne delovne moči) pri enostavnih naložbah in najmanj 1 PDM pri zahtevnih naložbah.

Intenzivni nasad jabolane, zaščiteno s protitočno mrežo

Foto: svetovni splet

Potrebna dokumentacija ob vlogi:

- Izjava o finančni pokritosti
- Poslovni načrt
- Računovodski izkaz
- Obseg dela na kmetiji (potrdila o vpisu ali pogodbe o zaposlitvi)
- Skenogram dokazila o končani izobrazbi
- Certifikat ali odločba za proizvode iz shem kakovosti
- Potrdilo o članstvu v zadrugi (če uveljavlja točke v merilu skupno trženje)
- Načrt ureditve trajnega nasada
- Pravnomočna odločba o uvedbi namakanja ali drug akt o uvedbi namakanja
- Vodno soglasje (za tiste, ki vlagajo vlogo v ureditev odzvemnega objekta)
- Načrt namakanja
- Predračun s popisom del za postavitve oziroma obnovo trajnih nasadov (postavitev oziroma obnovo trajnih nasadov sadovnjakov, oljčnikov in hmeljišč, postavitev novih vinogradov ter postavitev oziroma obnovo drevesnic, trsnic, matičnjakov in nasadov trajnih rastlin na njivskih površinah)
- Račun ali predračun za splošne stroške
- Ponudbe za stroške ali tržno primerljive pisne ponudbe najmanj treh ponudnikov

Poslovni načrt

Poslovni načrt (v nadaljevanju: PN) je moral biti izdelan za ekonomsko dobo projekta, vendar najmanj za obdobje osmih let. PN je lahko temelji na pokritju za leto 2023 ali na izkazu poslovnega izida za leto 2023 ali obračunu akontacije dohodnine za leto 2023 ali standardni obdelavi FADN za leto 2022. Če upravičenec vodi knjigovodstvo po dejanskih prihodkih in odhodkih, PN ne more biti izdelan na podlagi pokritja. Naložba je morala biti ekonomsko upravičena, kar se je izkazovalo s pozitivno interno stopnjo donosnosti, ki se določi v poslovnem načrtu.

Merila in obveznosti, ki izhajajo iz meril

Vstopni prag je bil 30 odstotkov možnega števila točk (45 točk).

Večinoma so vlagatelji točke dosegali pri naslednjih merilih:

- načrtovano povečanje prihodka iz kmetijske dejavnosti kmetijskega gospodarstva najpozneje v tretjem koledarskem letu glede na višino prihodka iz kmetijske dejavnosti ob oddaji vloge,
- odobrena finančna sredstva iz podukrepa 4.1 v okviru PRP 2014-2020 (manj prejetih sredstev = več točk),
- predmet naložbe je obnova intenzivnega sadovnjaka, hmeljišča in matičnjaka, ki so starejši od 25 let, oziroma obnova žičnice, starejše od 25 let,
- kmetija, katere nosilec je vlagatelj, je ob vložitvi vloge na javni razpis razvrščena v območje OMD,
- nosilec kmetije ima kmetijsko ali kmetijski sorodno izobrazbo oziroma drugo izobrazbo (točke odvisne od stopnje izobrazbe),
- 5 točk prejme vloga, če jo vloži nosilka kmetije, ki je bila nosilka te kmetije že v koledarskem letu pred vložitvijo vloge na javni razpis,
- 6 točk prejme vlagatelj, ki je mladi kmet,
- načrtovane vrednosti prodanih kmetijskih proizvodov iz trajnih nasadov ob vložitvi zadnjega zahtevka za izplačilo sredstev glede na standardni prihodek kmetijskega gospodarstva iz trajnih nasadov ob vložitvi vloge na javni razpis - velja za zahtevne naložbe,
- 20 točk prejme vlagatelj, ki se je v letu 2023 vključil v izvajanje najmanj treh podintervencij oziroma operacij iz naslova intervencije KOPOP_PS, intervencije KOPOP_NV, intervencije KOPOP_BK, intervencije SOPO oziroma intervencije BVR in
- vključenost v sheme kakovosti.

Obveznosti po oddaji zahtevka

- Ob zahtevku bo moral vlagatelj izkazati načrtovano prodajo v višini najmanj 25 % SO iz trajnih nasadov (velja za zahtevne naložbe), oziroma deleža glede na SO, za katerega so mu bile dodeljene točke v okviru meril za izbor vlog. Tak delež prodaje bo moral biti dosežen v vsakem letu od naslednjih treh koledarskih let po oddaji zahtevka. Površina trajnega nasada, ki je predmet podpore, mora biti v celoti opremljena z oroševanjem, če je upravičenec pridobil dodatne točke za ta namen.
- Vlagateljica, ki je nosilka kmetije, mora imeti ta status še najmanj tri zaporedna koledarska leta, če je pridobila dodatne točke za ta namen.

- Površina trajnega nasada, ki je predmet naložbe, mora biti v celoti opremljena z mrežo proti toči oziroma najmanj polovica površine trajnih nasadov, ki so predmet naložbe mora biti opremljena z namakanjem, če je upravičenec pridobil dodatne točke za ta namen.
- Hmeljska žičnica oziroma opora sadik mora biti v celoti iz lesa, če je upravičenec pridobil dodatne točke za ta namen.
- Digitalna tehnologija (oprema za spremljanje škodljivcev oziroma bolezni ter optimalno uporabo hranil in trajnostno rabo FFS) se mora uporabljati za trajni nasad, ki je predmet naložbe, če je upravičenec pridobil dodatne točke za ta namen.
- Načrtovano povečanje prihodka iz kmetijske dejavnosti KMG, mora doseči dejavnosti najpozneje v tretjem koledarskem letu (pri nasadu lupinarjev oziroma oljk v petem letu)
- Vlagatelj mora biti član organizacije proizvajalcev ali skupine proizvajalcev za skupno trženje, priznane za sektor, ki je povezan s predmetom naložbe, oziroma član zadruga, ter mora izpolniti zahteve glede trženja lastnih kmetijskih proizvodov še najmanj tri zaporedna koledarska leta po zadnjem izplačilu sredstev.
- V okviru naložbe v trajni nasad se pri opori sadik trajnega nasada ali hmeljski žičnici uporabi večji delež lesa oziroma pri ureditvi hmeljišča se uporabi biorazgradljiva vrstica. Za uporabo biorazgradljive vrstice pri hmelju, se mora uporabljati biorazgradljivo vrstico v skladu z normativom porabe zapisane v javnem razpisu.
- Upravičenec mora biti še najmanj tri zaporedna koledarska leta po zadnjem izplačilu sredstev vključen v enako število intervencij oziroma operacij KOPOP, SOPO oziroma Biotično varstvo rastlin iz uredbe, ki ureja plačila za okoljske in podnebne obveznosti, naravne ali druge omejitve ter Natura 2000 iz strateškega načrta skupne kmetijske politike 2023–2027, za katere so mu bile dodeljene točke na podlagi meril za izbor.

V programskem obdobju 2023-2027 je bilo za IRP16 predvidenih 40.582.400 € razpoložljivih sredstev (vir: <https://skp.si/skupna-kmetijska-politika-2023-2027/intervencije-skp/irp16-nalozbe-v-prilagoditev-na-podnebne-razmere-pri-trajnih-nasadih>). Na 1. javnem razpisu je bilo od razpisanih 15.000.000 evrov na obeh razpisih skupaj zaprosenih samo za 2.383.817,37 evrov. Odločb vlagatelji še niso prejeli, predvideva pa se, da bo z odločbami odobrenih sredstev še malenkost manj (vir: <https://www.gov.si/novice/2024-08-27-zakljucek-oddaje-vlog-v-okviru-intervencije-irp16-za-nalozbe-v-ureditev-trajnih-nasadov/>).

Pomemben podatek je ta, da se lahko vlagatelju v celotnem programskem obdobju 2023-2027 odobri skupno največ 800.000 evrov za naložbe v primarno kmetijsko pridelavo iz naslednjih intervencij: IRP02, IRP04, IRP16, IRP17, IRP21, IRP22, IRP29, IRP40 in IRP41. V zadnjem objavljenem terminskem načrtu objave javnih razpisov (<https://skp.si/javni-razpisi/okvirni-terminski-nacrt-objave-javnih-razpisov>) razpis iz naslova intervencije IRP16 v letu 2025 ni predviden, upravičeno pa ga lahko še pričakujemo v tem programskem obdobju.

Svetovalka specialistka II - za področje razvoja podeželja - info točka za investicijske razpise